

WAT MAAK JE ME NOU?

Maken om het maken is superleuk en leerzaam. Maar er zijn ook leraren die maak-activiteiten inzetten voor andere onderwijsdoelen. Waarom doen ze dat? En hoe? Werkt dat goed? Montessorischool De Regenboog in Amsterdam Zuidoost nodigde Vives uit om te komen kijken hoe maken en Nederlands leren prima samengaan.

Nieuwsgierige kinderen leren meer

De Regenboog doet z'n naam eer aan: het is een school met veel kleuren, geloven en nationaliteiten. Kinderen die nog niet zo lang in Nederland wonen of van wie de ouders de taal (nog) niet goed spreken, komen een jaar lang elke dag een uur naar de schakelklas. Joke de Hoogh is daar een van de leerkrachten. "Hoe intensief we ook met taal bezig zijn en hoeveel aandacht ik ze ook geef, in dat ene uur per schooldag kunnen kinderen natuurlijk niet alle aspecten van het Nederlands leren. Ik probeer te zorgen voor zoveel mogelijk interactie en betrokkenheid. Als ik hun nieuwsgierig kan maken, gaat hun leervermogen helemaal aan. Ik hoop dat dat de rest van de dag nog doorwerkt. Daarom ben ik met de schakelklassen kinderen gaan experimenteren, ontdekken en maken. Dat werkt echt heel goed; de kinderen gaan razendsnel vooruit en na een jaar kunnen ze vaak gewoon meedoen in hun eigen klas." Een schakelklasmeisje mengt zich lachend in het gesprek en bevestigt: "Ik loop nu de hele dag te praten. Mijn vader noemt mij de tetterkoningin."

Praten over wat er gebeurt

"We stimuleren dat de kinderen al makend en onderzoekend zoveel mogelijk praten. Ze praten over wat ze doen en wat ze denken. Ze leggen uit wat er gebeurt en waarom dat is. Daar leren ze de taal goed van", vertelt De Hoogh. En inderdaad: het lokaal gonst van de maak-bezigheden en de bijbehorende gesprekjes tussen kinderen onderling en tussen kinderen en de juf. Twee leerlingen laten de met de groep gemaakte knikkerbaan zien: "Kijk ik heb hier een roze stuiterbal en een blauwe knikker. De ene is groter en de andere is zwaarder. Welke zal het beste rollen? Oh, de knikker gaat zo snel, die vliegt eruit. Even de bocht in de baan anders maken. Ja, zo gaat het beter." Ze gaat verder: "Juffrouw, mag de knikker in de hoge buis? Dan gaat-ie lekker hard en dan rolt-ie door de klas." De Hoogh houdt de knikker bij de opening van de buis die bovenop de kast is vastgemaakt en vraagt: "Hoe ver zal de knikker rollen, denk je? Ga eens zitten bij de plek waar jij denkt dat hij stopt? Daar komt-ie, 1-2-3..." En roetsj, daar rolt de knikker tot het verste hoekje van het lokaal. "Ik zit het verste weg, maar de knikker rolt nog verder dan mijn plek." Een meisje demonstreert de werking van een katrol: "Til eens deze emmer met stenen? Zwaar hè? En als ik nu het touw door de katrol doe,

trek dan nog eens. Dan weegt het weniger." De Hoogh verbetert subtiel: "Ja, zo kost het minder kracht."

Twee andere kinderen spelen gereedschapslotto met plaatjes en opschriften over katrollen, hefbomen en scharnieren. "De piano, daar zit een scharnier in, die is voor mij. De koffer is ook voor mij. Nu de kurkentrekker, die hoort bij de hefbomen, die is voor jou." Aan een ander tafeltje spelen kinderen met stroomkringen: batterijen, draden, lampjes en motortjes. Ook hier druk gebabbel over wat ze van plan zijn en hoe het komt dat iets niet lukt. Ernaast wordt geborduurd. "Welke kleur draad wil je?" "Ik vind roze en donkerblauw het allermooist. Ik wil graag zo'n lijntje borduren dat lijkt op het lijntje dat je ziet als je een woord fout typt." "Een zigzaglijn bedoel je?" "Ja, een zigzaglijn met roze draad."

Zelfvertrouwen en nieuwsgierigheid

De Hoogh licht toe wat er gebeurt in het lokaal: "Door te maken en te experimenteren leren kinderen dat ze zelf invloed kunnen uitoefenen op hun omgeving. Ze ontdekken dat ze een lampje kunnen laten branden of een potlood kunnen laten rondraaien op een motortje. Ze krijgen vertrouwen dat ze zelf kunnen bedenken hoe ze het kunnen oplossen als iets niet in één keer lukt: 'Zou de batterij soms leeg zijn of is er iets anders aan de hand?' Ze leren doorzetten en doorgaan. Als ze nieuwsgierig zijn geworden naar de werking van de katrollen in de knikkerbaan, zullen ze waarschijnlijk de grote katrol aan de hijsbalk van een grachtenhuis herkennen. En er met hun ouders over praten waarom die katrol daar hangt en waarvoor die wordt gebruikt. Dan gaat het leren van taal ook verder buiten de schakelklas. En dan hoop ik dat ze hun ouders de volgende dag meenemen om onze eigen katrol te demonstreren. Als ouders betrokken zijn bij wat er op school gebeurt, gaan de kinderen harder vooruit. Dat merken we echt."

Uit de comfortzone

De schakelklas is niet de enige plek op De Regenboog waar maken een belangrijk onderdeel is van de lessen. Ook in de wekelijkse plusklas van intern begeleider Suzanne van Lier wordt gewerkt aan een knikkerbaan, een supergrote, door het hele lokaal. De opdracht van vandaag: "Maak met z'n allen één baan van karton en ducttape waar een tennisbal

Als ouders betrokken zijn bij wat er op school gebeurt, gaan de kinderen harder vooruit

